

АЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ

Медицина және денсаулық факультеті Жоғары медициналық мектептің Іргелі медицина кафедрасы

Б085 Фармация Мамандығы,
Білім беру бағдарламасы "6B10102 -Фармация"

фармакология -5 ECTS

Күтілетін нәтижелер: Корытынды емтиханға қатысушылар келесі қабілеттерді көрсетуі керек:

1. аурудың алдын-алу үшін қабылдауданатын дәрілік емдердің ерекшеліктерін білу
  2. адам генетикасы, иммундық жауап, биохимиялық процестер және микро- және макроорганизмдердің өзара әрекеттесуі туралы білімді біріктіру , адам патологиясын түсіну және жеке емдеуде колданылатын дәрілерді тану
  3. дәрілік заттардың фармакокинетикалық параметрлерін, сінү механизмдерін және биотрансформациясын білу
  4. фармакодинамика және негізгі патологиялық процестерде дәрілік заттардың әсер ету механизмі туралы білімді қолдану (қышқыл-негіз күйіне, гемостаз бен қан тұзуге, қабынуға, инфекциялық процеске, аллергияға, аутоиммунитетке, онкологиялық процеске әсер етеді). Қалаған жағымсыз реакциялардың түрлерін біліп, оларды түзетудің нұсқаларын біліңіз
  5. Оқудағы олқылықтарды анықтай алу қабілетін көрсету және өзінің білімі мен дағдыларын жетілдіру стратегияларын құру
  6. Медициналық және ғылыми ақпараттарға қатысты басқа студенттермен және оқытушылармен тиімді байланыс орнатыңыз , пікірталас кезінде олардың көзқарастарын нақты жеткізіңіз және топ мүшесі ретінде тиімді жұмыс жасаңыз
- Корытынды емтиханның бекітілген формасы - жазбаша емтихан**

I ФАРМАКОЛОГИЯ

Корытынды емтиханның бекітілген формасы - жазбаша емтихан
Корытынды емтиханға енгізілген тақырыптар:

1. Фармакологияға кіріспе
2. Фармакокинетика
3. Фармакодинамика
4. ШЖЖ. Холинергиялық препараттар
5. ШЖЖ. Адренергиялық препараттар

6. Аналъетиктер және қабынуға қарсы препараттар
7. Диуретиктер және гипертензияға қарсы препараттар
8. Антиангиналды және антиаритмиялық дәрілер
9. Аллергияға қарсы және иммуносупрессанттар
10. Антибиотиктер. Бета-лактамды антибиотиктер. Цефалоспориндер. Монобактамдар мен карбапенемдер
11. Антибиотиктер. Аминогликозидтер. - Тетрациклиндер. Макролидтер
12. Антибиотиктер Антибиотиктер. Хлорамфениколдың жанама Линкозамид, гликопептид топтары. Сульфаниламидтер. Фторхинолондар. ТБ
13. Тыныс алу жүйесінің фармакологиясы
14. ЭЖ фармакологиясы. Эпифиз, гипофиз, гипоталамус
15. ЭЖ фармакологиясы. Қалқанша безі, қалқанша маңы безі, бүйрек үсті бездері, жыныс бездері
16. ЭЖ фармакологиясы. Ұйқы безі, қант диабеті
17. Орталық жүйке жүйесінің фармакологиясы. Паркинсон ауруына қарсы антиконвульсанттар және дәрілер
18. Орталық жүйке жүйесінің фармакологиясы. Антидепрессанттар, антипсихотиктер және көңіл-күй тұрақтандырыштары
19. Орталық жүйке жүйесінің фармакологиясы. Седативтер, анксиолитиктер және психостимуляторлар
20. Жалпы анестезия және жергілікті анестетиктер
21. Қатерлі ісікке қарсы фармакотерапия
22. Асқазан-ішек фармакология
23. Қан түзу жүйесі мен гемостаздың фармакологиясы
24. Нашақорлық
25. Препараттың жағымсыз реакциясы. Жедел интоксикация
26. Дәлелді фармакология
27. Дәлелді фармакология

Қорытынды емтиханға дейін қарауға болатын дәрі-дәрмек тізімі

- 1.** Адреналин
- 2.** Норадреналин
- 3.** Эналаприл
- 4.** Аторвастатин
- 5.** Ацетилсалицил қышқылы
- 6.** Метопролол
- 7.** Лозартан
- 8.** Гидрохлоротиазид
- 9.** Инсулин Актрапид
- 10.** Инсулин Бейтарап протамин Хагедорн
- 11.** Леводопа / карбидопа комбинациясы
- 12.** Метоклопрамид
- 13.** Флутиказон
- 14.** Дигоксин

- 15.** Кетопрофен
- 16.** Салбутамол (Альбутерол)
- 17.** Кломифен
- 18.** Амоксицилин / клавуланат
- 19.** Тамоксифен
- 20.** Алендронат
- 21.** Тироксин
- 22.** Кортизол (гидрокортизон)
- 23.** Спиронолактон
- 24.** Омепразол
- 25.** Фексофеинадин
- 26.** Лидокаин
- 27.** Флуоксетин
- 28.** Метформин
- 29.** Димедрол
- 30.** Фексофеинадин
- 31.** Ранитидин
- 32.** Тиамазол

Емтихан тапсыруға арналған нұсқаулық

1. Емтихан 1 сағаттан тұрады.
- 2.Көрсетілген уақытта студент «Химия 2» аудиториясына кіреді. Келмеген студенттерге “0” бағасы қойылады
3. Студент ID көрсетеді. Емтихан билетін алады
4. 20 минут студент дайындалады, қолмен жазылған жауап парагы қағаз бетінде тапсырады.
5. Студент емтихан қабылдаушыға емтихан билеті бойынша және сұрақтарға жауап береді.
6. Емтихан аяқталғаннан кейін студент бағаланады

Емтихан тапсырмаларының шамамен типологиясы

Тапсырма 1.

Аллергиялық ринитпен ауыратын науқасқа ринит белгілерін емдеу үшін клемастин

(гистаминді H1 блокаторы) тағайындейдьы. Алайда, науқас қатты ұйқышылдыққа, бас айналуға, тәбеттің жоғарылауына шағымданады. Осындай жанама әсерлері болғандықтан, ол өзінің күнделікті жұмысын жеңе алмайды.

Қорытынды емтиханға арналған сұрақтар:

1. Препараттың әсер ету механизмі туралы айтыңыз
2. Препараттың жанама әсер ету механизмін түсіндіріңіз.
3. Дәрілермен өзара әрекеттесу механизмін түсіндіріңіз
4. Бір препараттан екіншісіне ауысадың фармакологиялық негіздерін түсіндіріңіз.
5. Ұқсас әсері бар екі препараттың әсер ету механизмін салыстырыңыз
6. Гормондық агонист / антагонист ұсыныңыз
7. Гормонның қалай жұмыс істейтінін және дәрі-дәрмектер оған қалай әсер ететінін түсіндіріңіз.
8. Препаратты сипаттаңыз - ішінара агонист, агонист, кері агонист.

- Бұл жағдайға көмектесетін қосымша дәрі-дәрмектерді тізімдеңіз.
- Жанама әсерлері препараттың әсер ету механизмімен қалай байланысты екенін түсіндіріңіз.

Тапсырма 2. Рецепт жаз

- Эналаприл
- Амоксицилин / клавуланат
- Лидокаин

Жауап сапасының шкаласы

Багалау	Критерии	Шкала, баллдар
Үздік	<ol style="list-style-type: none"> Барлық негізгі аспектілер қарастырылған және логикалық ұсынылған; Назарының сұрақ шеңберінде шоғырлануы тұрақты, дәлелділігі, өзектілігі жоғары, артықшылығы жоқ; Сұрақтың теориялық интеграциясы үздік; Келтірілген мысалдары сұраққа сәйкес; Берілген мәселе терең теориялық негізделген және сарапталған. Барлық негізгі аспектілер қарастырылған және интерпретацияланған; Кәсіби терминологияны еркін қолданады 	90 - 100
Жақсы	<ol style="list-style-type: none"> Барлық негізгі аспектілер қарастырылған және логикалық ұсынылған; Назарының сұрақ шеңберінде шоғырлануы тұрақты, бірақ дәлелділігі, өзектілігі қанағаттанарлық және / немесе белгілі бір артықшылығы бар; Сұрақтың теориялық интеграциясы қанағаттанарлық; Мысалдар келтірілмеген; Берілген мәселе қанағаттанарлық теориялық негізделген және сарапталған. Кейбір негізгі аспектілер толық қарастырылмаған және интерпретацияланбаған; Кәсіби терминологияны дұрыс қолданады. 	75 - 89
Қанағат-тана рлық	<ol style="list-style-type: none"> Негізгі аспектілердің көшілігі қарастырылмаған; Назарының сұрақ шеңберінде шоғырлануының жетіспеушілігі, өзектілігі жоқ және артықшылығы басым; Сұрақтың тек кейбір теориялық проблемасы келтірілген; Мысал келтірілмеген немесе өзекті емес мысалдар келтірген; Берілген мәселенің теориялық негізделуі және сарапталуының жетіспеушілігі. Кейбір негізгі аспектілердің қарастырылмаған; Кәсіби терминологияны қолдануда қателіктер бар 	50 - 70
Қанағат-тана рлық-сыз (FX)	<ol style="list-style-type: none"> Негізгі аспектілердің басым бөлігі қарастырылмаған; Назарының сұрақ шеңберінде шоғырлануының жетіспеушілігі, өзектілігі жоқ және артықшылығы басым; Сұрақтың тек кейбір теориялық проблемасы келтірілген; Мысал келтірілмеген немесе өзекті емес мысалдар келтірген; 	25 - 49

	<p>4. Берілген мәселенің теориялық негізделуі және сарапталуының жетіспеушілігі. Негізгі аспектілердің басым бөлігі қарастырылмаған.</p> <p>5. Кәсіби терминологияны қолдануда қателіктер көп</p>	
Тапсыра алмады	<p>1. Негізгі аспектілердің барлығы немесе басым бөлігі 0-24 қарастырылмаған;</p> <p>2. Назарының сұрақ шеңберінде шоғырланбаған, қолданған мәліметтерінің өзектілігі жоқ;</p> <p>3. Сұрақтың теориялық проблемасы беткей қарастырылған немесе мүлдем қарастырылмаған;</p> <p>4. Мысал келтірілмеген немесе өзекті емес мысалдар келтірген;</p> <p>5. Берілген мәселенің теориялық негізделмеген және сарапталмаған. Негізгі аспектілердің басым бөлігі қарастырылмаған.</p> <p>5. Кәсіби терминологияны қолдануда қателіктер көп.</p>	

Бағалау жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Ұпайлардың сандық эквиваленті	%-дық күрамы	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Үздік жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	қанағаттанарлық
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	қанағаттанарлықсыз «Дисциплина аяқталмаған» (GPA есептеу кезінде ескерілмейді)
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0	25-49	«Кредит» (GPA есептеу кезінде ескерілмейді)
F	0	0-24	
I (аяқталмаған)	-	-	«Сынақтан өткен жсоқ» (GPA есептеу кезінде ескерілмейді)
P (тапсырды)	-	-	«Дисциплиналдан бас тарту»
NP (тапсырған жоқ)	-	-	
W	-	-	

(Withdrawal)			<i>(GPA есептейу кезінде ескерілмейді)</i>
AW (Academic Withdrawal)			<i>Академиялық себептерге байланысты пәнге жіберілмейу (GPA есептелмейді)</i>
AU (аудит)	-	-	<i>«Дисциплина тыңдалды» (GPA есептейу кезінде ескерілмейді)</i>
Сертификатталд ы		30-60 50-100	Сертификатталды
Сертификаттал мады		0-29 0-49	Сертификатталмады
R (қайта тапсыру)	-	-	Дисциплинаны қайта тапсыру

Негізгі әдебиеттер :

1. Харкевич Д.А. «Фармакология» 2012г
2. Абдырасулова Ф.Б. «Жалпы рецептура» 2014ж.

Қосымша әдебиеттер:

The pharmacological basis of therapeutics, 13 th edition , Goodman and Gilman< Mc Gill 2018

WWW ресурстары:

1. Проф. А.А.Воробьева <https://www.msdmanuals.com/professional/clinical-pharmacology>